سەقامگیری بەسکی برسی نا بێت … نەوزاد جەمال

سەرەتاییترین پێدوایستی مر□ق بریتییە لەنان و ئاسایش. بەترازانی هەریەکێکیان، ئەویتریشیان دەکەوێت. بەتایبەت، لەم سەردەمەدا ناکرێت نان و سەقامگیری لێکجیابکرێتەوە. خراپبوونی بژێویی تا ئاستی هێڵی هەژاری، راستەوخۆ دەبێتە زەمینەی یاریدەدەر بۆ پشێویی و تێکچوونی باری ئاسایشی وڵات. ئەمە، راستییەکە نەپسپۆڕیی زانستی و نەشارەزایی زۆری دەوێت، تامر□ق ل□ی تێبگات.
لەئێستەدا ئەگەرەکانی تەقینەوەی جەماوەری کە لەڕێدایە، تەنها لەفۆرمی خۆپیشاندانی رێکخراودا نییە. بەڵکو، لەبچڕانی شیرازەی کۆمەڵایی□تی و ئابوری و ئاسایشدا خۆی دەردەخات. لەداتەپینی دامەزراوەکاندا دەردەکەوێت کە فەرمانبەر ئەگەر بشڕواتەوە سەرکارو مانیش نەگرێت، کارەکانی وەکخۆی ناکات. جا ئەمە پۆلیسە، مامۆستایە، فەرمانبەرە کەرتەخزمەتگوزاری و پیشەییەکان و هتدە… لەب□ر□ئ□وە، دەکرێت جۆری ناڕەزایی و خۆپیشاندانەکان بڕۆنە ناو هەناوی فەرمانگەکانەوە. واتە، لەوێوە ببنە کارتی فشار لەڕێی بەڕێکرنەکردن و رانەپەڕاندنی ئەرک و فەرمانەکان. ئەگەر سەرنجی فەرمانگەکان بدەین، راپەڕاندنی کارەکان ئەوەندە سست و بەرەڵایە، هەستدەکەیت کە چاودێری و لێپرسینەوە تەواو نەماوە. بەش بەحاڵی خۆم، لەشێوازی هاتوچۆی شۆفێرەکاندا، ئەوە تێدەگەم کە هیچ سیستم و رێسایەک بەهای نەماوە. توڕەیی، خێرایی و پێکدادان و شەڕەنگێزیی ئام□ژ□یی سەرەتایی داوەشانەکان لەم هەرێمەدا. مانایەکی راستەوخۆیە کەکەس حساب بۆ کەس ناکات، هەرکەسەو بۆخۆی و بەپێی میزاجەلێڵ و شێواوەکان!
لەبەرامبەردا، لاوازترین میکانیزمی حکومەت نەرمییە نواندنە لەچوونەسەرکاری فەرمانبەر. راهێنانی فەرمانبەر لەوەی لەهەفتەیەکدا یەکدوو رۆژ بڕواتە سەرکارو چاوپۆشیش لەنیوەدەوامێکیش. دواجار، دەکاتە ئەوەی بەبێ مانگرتن کەس نەڕواتەوە سەرکارەکەی. هەڵبەت، لەو ئاسانکاریییەدا، ئامادەکردنی فەرمانبەرانە بۆ وازهێنان و دوورکەوتنەوە. بەدەربڕیێنکیتر، حکومەت بەو میکانیزمەی ‘مانگرتنێکی نەرمی’ سازکردووە کە دواجار دەبێتە فاکت و راستییەک. واتە، بۆئەوەی مانگرتن و توڕەیی راگرێت، بەشێوازیکیتر ئەو ئامانجەیان بۆ دەستەبەردەکات!
دیارە، بەخوێندنەوەی ئاماژە جیاوازەکان، رەفتاری پیشخواردووی

خەڵک، ئەمجارە تەنها لە ناڕەزایی و توڕەیی و هەڵچوونێکدا ناوەستێتەوە، بەڵکو لەشەڕەنگێزی و ئامادەیی تێکدان و تۆڵەکردنەوەو پەلاماردانـدا خۆی دەبینێتەوە. مەرجیش نییە ئەم توندوتیژییە لە یەکڕۆژدا بێتەدی، بەڵکو هەموو زەمینەکانی تەقینەوەی گشتی ئامادەن بۆ هەڵچوون و هەژانی قوڵ. ئەمجارە، وەک هەڤدەی شوبات نییە کە ناڕەزاییەکان فۆرمێکی سیاسی و گوتارێکی ئۆپزسێۆنەیان پێوەدیاربوو. نەخێر، ئەمجارە هەژانەکان لەسەرپشتی برسیەتی تاودەسێنێت. چونکە، لەهەناوی کۆمەڵێک قەناعەتی خەڵکییەوە دەبزوێت کە قەیرانی دارای مانای نەبوونی پارە نییە، بەڵکو ئەنجامی ململانێی حزبی و سزادانی یەکترو دەستبەسەراگرتنی سەرچاوەکانە. خەڵکی باوەڕی وایە، کراوەتە دەستکەلاو قوربانی ململانێی بەرژەوەندی قازانجپەرستانە بەرپرسەکان. کەی مەینەتییەکان ئەنجامی شکستی بەڕێوەبردنی وڵات و بەرژەوەندییە گشتییەکانە لەپێناو چینیکی دەسەڵاتداردا.

ئێستە، خەڵکی لەوباوەڕەدایە کە سیاسەت دژ بەبژێویی و گوزەرانی ئەو دەجوڵێتەوە تا ئەوڕادەی وێنەیەک لای خەڵک دروستبووە؛ باردوۆخی هەرێم بەرەو کۆتایی خۆی دەڕوات. بەرپرسەکانیش لەخەمی کۆکردنەوەی سامانەکانیان بۆ دەرچوون لەوڵات ئامادەکردووە. دەشێت، تەقینەوەی هاوڵاتیان بەجۆرێکیش بێت کە هەڵکوتانە سەرماڵەی بەرپرس و ساماندارەکان و تاڵانیان دەکەن. جگەلەوەی ئەمە نازانین چ بکەرو هێزێکی هەلپەرست لەم دۆخەدا بەڕێوەیە یا لەئەنجامی بەسەرو بەرییەکاندا لەدایک دەبێت.

بێدەرامەتی و گرانی و شێوانی سیستمی پەروەردەو خوێندنی باڵاو تەندروستی، شتێک نییە وابەئاسانی لەلایەن هاوڵاتیانەوە پەسەندبکرێت. چونکە، شادەماری بژێوین. ئیدی، نەبوونی دەرامەتی پێویست راستەوخۆ زەبرێکە لەخێزان و هەڕەشەیەکی بوونەکیی و ژینەکییە کە پشتگوێناخرێت لەلایەن هیچ هاوڵاتییەکەوە.

کەواتە، ئەگەرچی کاربەدەستان، بێدەنگی خەڵک وەک جۆرێک لەسەقامیگیری دەخوێننەوە، بەهەڵەتێدەگەن کە تێکچوونی زۆر ئاسانە. چونکە، شیرازەی کۆمەڵایەتی و ئابوری و ئاسایشی سیاسی و نیشتمانی ئەمڕۆ لەسەر زەوییەکی فشەڵە. ئەگەر، هۆکاری دەرەکی نەیڕوخێنێت، لەناوخۆدا بەهەزارلادا دەکەوێت.